

Seat No. : _____

TA-132

B.Ed. Sem.-II

April-2013

B-501 : Gujarati Method & Content

ગુજરાતી વિષયવસ્તુ અને પદ્ધતિ

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 70

૧. (અ) નીચેના પ્રશ્નોમાંથી ગમે તે એક પ્રશ્નનો ઉત્તર આશરે ૭૫૦ શબ્દોમાં આપો : ૧૦
- (૧) ‘જૂનું પિયરઘર’ કાવ્યનાં કર્તાનો પરિચય આપી કાવ્યના મુખ્ય ભાવાર્થ અંગે વિસ્તૃત નોંધ તૈયાર કરો.
- (૨) ‘પૃથ્વીવલ્લભ’ શબ્દને યોગ્ય રીતે સ્પષ્ટ કરતી નોંધ તૈયાર કરી તેને આધારે પાઠનાં મુખ્ય પાત્રો પૈકી મુંજ, તૈલપ અને મૃણાલવતીનું પાત્રાલેખન કરો.
- (બ) નીચેના પ્રશ્નોમાંથી ગમે તે એક પ્રશ્નનો જવાબ આશરે ૧૨૫ શબ્દોમાં આપો : ૪
- (૧) ક.મા. મુનશીનો ટૂંકમાં પરિચય આપો.
- (૨) ‘આક્કા’ નું ચરિત્રચિત્રણ આલેખો.
- (૩) ‘અતિજ્ઞાન’ કાવ્યની કરૂણાતા તમારા શબ્દોમાં વર્ણવો.
૨. (અ) નીચેના પ્રશ્નોમાંથી ગમે તે બે પ્રશ્નોના ઉત્તર આશરે ૧૦૦ શબ્દોમાં આપો : ૬
- (૧) ‘સામાન્ય રીતે કાવ્ય શિક્ષણ નબળું જણાય છે.’ શા માટે ?
- (૨) તાસ આયોજન અને એકમ આયોજન વચ્ચેનો તફાવત સ્પષ્ટ કરો.
- (૩) કાવ્ય શિક્ષણના સામાન્ય હેતુઓ નોંધો.
- (બ) નીચે આપેલા પ્રશ્નો પૈકી કોઈપણ એક પ્રશ્નનો જવાબ આશરે ૫૦૦ શબ્દોમાં આપો : ૮
- (૧) વ્યાકરણ શિક્ષણની વિવિધ પદ્ધતિઓ જણાવી તમે કઈ પદ્ધતિ પસંદ કરશો ? શા માટે ? સ્પષ્ટતા કરો.
- (૨) એકમ આયોજનનો અર્થ સ્પષ્ટ કરી તેનું મહત્ત્વ અને સોપાનો જણાવો.
૩. (અ) નીચેના પ્રશ્નોમાંથી ગમે તે એક પ્રશ્નનો આશરે ૭૫૦ શબ્દોમાં ઉત્તર આપો : ૧૦
- (૧) વાચન કૌશલ્યની સંકલ્પના સ્પષ્ટ કરી વાચનદોષના કારણો અને ઉપાયો જણાવો.
- (૨) લેખન કૌશલ્યનું મહત્ત્વ સ્પષ્ટ કરી તેમાં જણાતી સામાન્ય ભૂલોનાં કારણો અને તેના નિવારણના ઉપાયો સૂચવો.

- (બ) નીચે આપેલા પ્રશ્નો પૈકી કોઈપણ એક પ્રશ્નનો ઉત્તર આશરે ૧૨૫ શબ્દોમાં લખો : ૪
- (૧) જૂથચર્ચા પદ્ધતિનાં લાભાલાભ ચર્ચો.
 - (૨) વાચન કૌશલ્યની ઉપયોગિતા ચર્ચો તથા તેને યોગ્ય દિશામાં વાળવા માટે શિક્ષક તરીકે તમે કયા ઉપાય સૂચવશો તે જણાવો.
 - (૩) ભાષા શિક્ષણમાં ઉપયોગી દૃશ્યસાધનોના નામની યાદી આપી તેનું મહત્ત્વ સ્પષ્ટ કરો.

૪. (અ) નીચેના પ્રશ્નોમાંથી ગમે તે બે પ્રશ્નોનાં ઉત્તર ૧૦૦ શબ્દોમાં આપો : ૬
- (૧) ધોરણ-૮ના કોઈપણ એક એકમને અનુલક્ષી બે અનાત્મલક્ષી મૂલ્યાંકન કસોટી તૈયાર કરો.
 - (૨) ભાષા પ્રયોગશાળા એટલે શું ? તેનું મહત્ત્વ જણાવો.
 - (૩) ભાષાખંડની સજાવટ કરતી વખતે કઈ કઈ બાબતોનો ખ્યાલ રાખશો ?
- (બ) નીચેના પ્રશ્નોમાંથી ગમે તે એક પ્રશ્નનો ઉત્તર આશરે ૫૦૦ શબ્દોમાં આપો. ૮
- (૧) ભાષા શિક્ષકની શૈક્ષણિક સજ્જતા જણાવી તેણે સફળ ભાષાશિક્ષક બનવા માટે કેવા ગુણો કેળવવા જોઈએ તે વિષે નોંધ તૈયાર કરો.
 - (૨) બ્લ્યુ પ્રિન્ટનું મહત્ત્વ સમજાવી બ્લ્યુપ્રિન્ટની રચના સમયે કઈ-કઈ બાબતોનું ધ્યાન રાખવું જોઈએ તે અંગે નોંધ તૈયાર કરો.

૫. નીચેના પ્રશ્નોના ટૂંકમાં જવાબ આપો : ૧૪
- (૧) વાચનનાં પ્રકાર જણાવો.
 - (૨) કાવ્યશિક્ષણની કોઈ બે પદ્ધતિ જણાવો.
 - (૩) ભાષાશિક્ષણ માટે ઉપયોગી કોઈપણ બે શૈક્ષણિક સાધનના નામ લખો.
 - (૪) મૂલ્યાંકન ત્રિકોણમાં કઈ ત્રણ બાબતો સમાવિષ્ટ હોય છે ?
 - (૫) ‘અતિજ્ઞાન’ ખંડકાવ્યના કવિ કોણ છે ?
 - (૬) ‘ભિલ્લમ’નું પાત્ર કયા પાઠમાં આવે છે ?
 - (૭) પાઠ્યપુસ્તક ઉપરાંત વિશેષ માહિતી માટે શેનો ઉપયોગ અનિવાર્ય છે ?
 - (૮) અનુલેખનની પ્રવૃત્તિ કયા કૌશલ્યના વિકાસ માટે કરાવાય છે ?
 - (૯) મૂકવાચન માટે બીજો કયો શબ્દ વપરાય છે ?
 - (૧૦) ‘ઘરમાં પોપટ રાખ્યો છે તેને છોડી મૂકીએ’ ‘આકા’ પાઠમાં આવતું આ વાક્ય કોણ બોલે છે ?
 - (૧૧) વિદ્યાર્થીઓના પૂર્વજ્ઞાન દ્વારા કયું કૌશલ્ય પ્રાપ્ત થાય છે ?
 - (૧૨) ‘શબ્દકોષ’ કયા પ્રકારનું શૈક્ષણિક સાધન છે ?
 - (૧૩) ‘જૂનું પિયરઘર’ કાવ્યનો પ્રકાર કયો છે ?
 - (૧૪) મુંજ ક્યાંનો રાજવી હતો ?